

KAP Vantaa –hanke (2020 -2023) Kokemusasiantuntijapankki -toimintamalli

KAP:n hanketyöntekijät / koulutetut kokemusasiantuntijat
Katja Perttunen ja Katri Salmi

Kuinka kokemusasiantuntijapankki rakennetaan?

KAP Vantaa –hankkeen tavoite

STEA-rahoitteinen **yhteiskehittämishanke** (C-avustus) vuosille 2020-2022, hallinnoijana Vantaan A-kilta ry. Jatkohanke vuodelle 2023 – perusteena toiminnan juurruttaminen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle. Etelä-Suomen Klubitalot ESKOT ry saanut STEA:lta avustusehdotuksen (Ak-avustus) järjestölähtöisen kokemusasiantuntijatoiminnan koordinointiin ja toiminnan vakiinnuttamiseen VAKE alueella. Tehtävävälitys jatkossa EskoTyö Oy:n toimesta

HANKKEEN PÄÄTAVOITE:

Asiakasosallisuuden lisääminen ja soite-palveluiden käyttäjälähtöinen kehittäminen kokemusasiantuntijuuden keinoin.

OSATAVOITTEET:

- 1) Vahvistaa asiakasosallisuutta ja käyttäjälähtöisten palveluiden kehittämistä Vantaan kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla kokemusasiantuntijatoiminnan avulla.
- 2) Purkaa kokemusasiantuntijatoiminnan esteitä ja parantaa kokemusasiantuntijuuden saatavuutta luomalla ratkaisuja kokemusosaamisen tarpeen ja tarjonnan kohtaamiseen sekä lisäämällä soite-ammattilaisten tietoisuutta kokemusasiantuntijuuden mahdollisuuksista palvelujärjestelmän osana.
- 3) Rakentaa kokemusasiantuntijapankki, jonka avulla kokemusasiantuntijoiden osaamisen hyödyntäminen on helppoa ja systemaattista.
- 4) Parantaa kokemustaustaisten henkilöiden osallisuuden kokemusta, sosiaalisia taitoja ja työelämävalmiuksia.

KAP Vantaa –hankkeen toiminta

- Kokemusasiantuntijakoulutukset ja lisäkoulutukset
- Jaksamisen ja ammatillisen kasvun tuki: vertaismentorointi, KAP –yhteisöllisyys
- Kokemusasiantuntijapankin rakentaminen ja (sopimuskäytäntöjen, tilausjärjestelmän ja osaamisrekisterin) kehittäminen
- Vaikuttamistyö ja viestintä
- Tutkimus (yhteistyössä THL:n Sokra-hankkeen kanssa)
Erika Mäntylä (2023) Kokemusasiantuntijapankin hyötyjen arviointi. Tutkimuksesta tiiviisti 15/2023. Terveystieteiden tutkimuskeskus, Helsinki. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-408-022-4>

KAP-kokemusasiantuntijakoulutus 120 h / 4 kk

Neljä koulutusryhmää 2020-2022, 15 osallistujaa/koulutus

Työharjoittelu ja loppuseminaari

Työpajat: oman kokemustarinan työstäminen ja kokemus-CV

KAP-perehdytyskoulutus 12h /2 päivää

KoKoA ry:n suosituksen (min 50h/4kk) mukaisen kokemusasiantuntijakoulutuksen käynneille, pankkiin rekrytoitaville kokemusasiantuntijoille

KAP-lisäkoulutukset (n. 8 kpl / vuosi)

Palvelumuotoilu

Viestintä ja esiintyminen

Kokemustutkimus ja kokemusarviointi

Etätyövälineet ja tekniikat

Oman kokemustarinan muokkaaminen

Verkostoituminen

Yhteistyössä VAKE:n kanssa järjestetyt tiettyyn tehtävään perehdyttävä koulutukset: ikuisväestön hyvinvointimittari ja IPHA-malli

KAP-käytännöt kertaus 1/vuosi

KOKEMUSASIAANTUNTI JOIDEN OSAAMISEN VAHVISTAMINEN

KAP Vantaa –hankkeen
kokemusasiantuntijakoulutus,
koulutusta tukevat
työpajat ja
lisäkoulutukset

Vertaismentorointi

Vertaisoppimiselle perustuvaa työnohjauksellista keskustelutukea kokemusasiantuntijatehtävissä toimiville.

Ryhmä kerran viikossa etäyhteydellä ohjaajaparina koulutetut vertaismentorit (6-päiväinen koulutus vuonna 2021).

Vertaismentorointiin (tai muuhun työnohjaukseen) osallistuminen edellytyksenä pankissa toimimiselle.

KAP-yhteisön yhteiskehittämisen foorumit ja virkistystapahtumat

Etäyhteydellä pidettävät ”KAP-kahvit”, (2 kpl /kk)

Facebook-ryhmä ja koulutusryhmäkohtaiset WA-ryhmät

Pikkujoulut ja kesäjuhlat

Tehtävävälityksen yhteydessä toteutuva keskustelutuki

**Kokemusasiantunti
joiden ammatillisen
kasvun,
työssä jaksamisen
ja
yhteisön tuki**

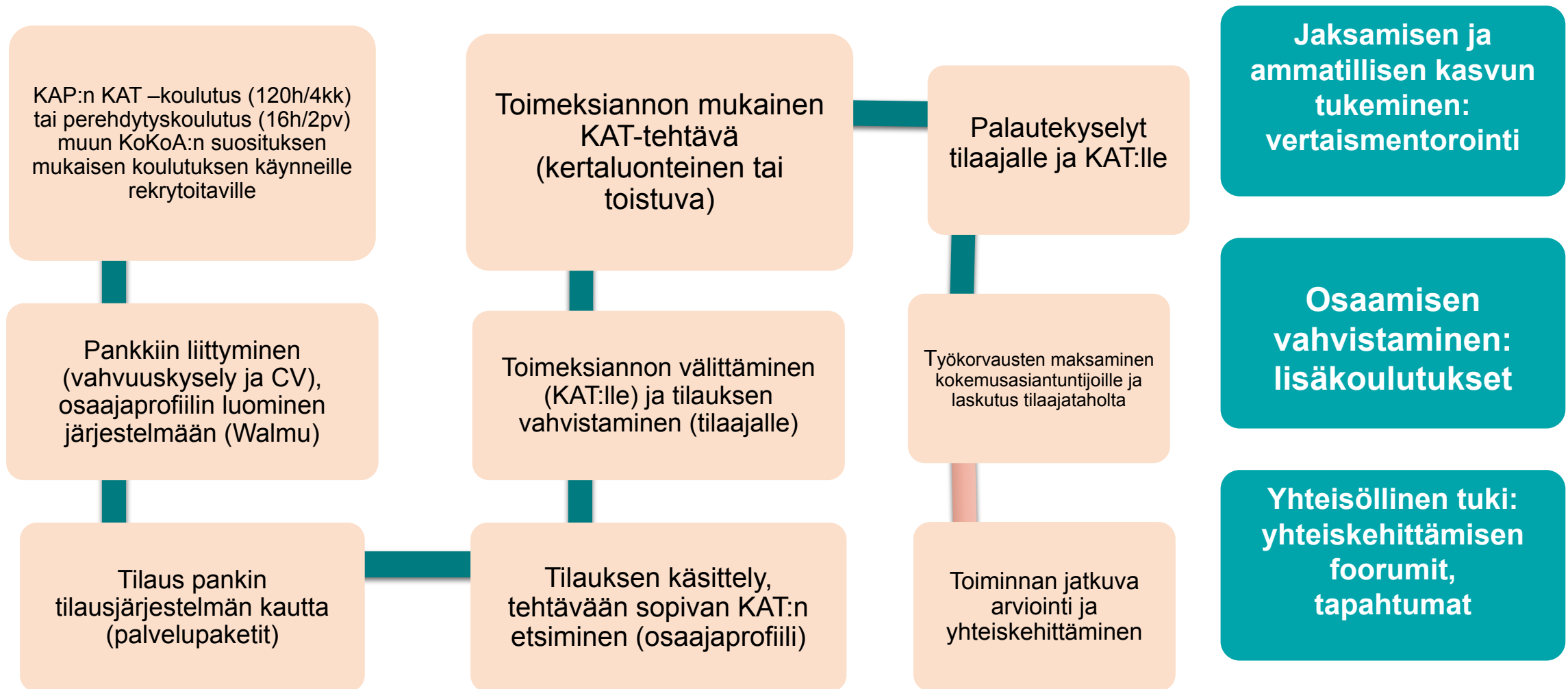
- Koulutettujen kokemusasiiantuntijoiden asiantuntijapooli, johon kuuluu noin 60 kokemusasiiantuntijaa, joilla on monipuolista kokemuslähtöistä tietoa ja –osaamista.
- Keskeistä kokemus sote-palveluiden käytöstä ja halu kehittää palveluita käyttäjälähtöisemmiksi yhteistyössä ammattilaisten kanssa.
- Väylä välittää hankkeessa koulutettuja kokemusasiiantuntijoita Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen sote –palveluihin ja kehittämishankkeisiin, Vantaan kaupungin toimialoille ja muille yhteistyökumppaneille.
- Tilaajalle helppo ja looginen järjestelmä, joka on tehnyt kokemusasiiantuntijuuden hyödyntämisen helpoksi ja madaltanut kynnystä kokemusasiiantuntijayhteistyöhön (tehtäväkuvaukset ja palvelupaketit, sopimukset, vakuutukset, työkorvausten maksu ja laskutus).

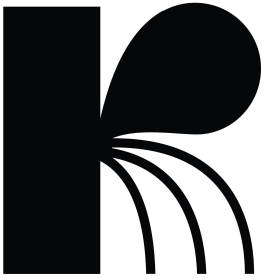
Kokemusasiiantuntijapankki
- toimeksiantosopimuksella tehtävät
palkkioperusteiset kokemusasiiantuntijatehtävät

Mitä huomioida pankin rakentamisessa?

- Yhteinen perehdytyskoulutus / jaetun asiantuntijuuden koulutus kokemusasiantuntijoille ja ammattilaisille
- Yhteisten pelisääntöjen/toimintatapojen omaksuminen yhteisen tekemisen ja koulutuksien kautta
- Yhdessä määritellyt tehtäväkuvat, jaetut odotukset
- Jatkuva palaute (sekä tilaajille että kokemusasiantuntijoille palautelomake) ja arviointi – toiminnan yhteiskehittäminen
- Toimiva alusta kokemusasiantuntijapankille!

KAP-toimintamalli

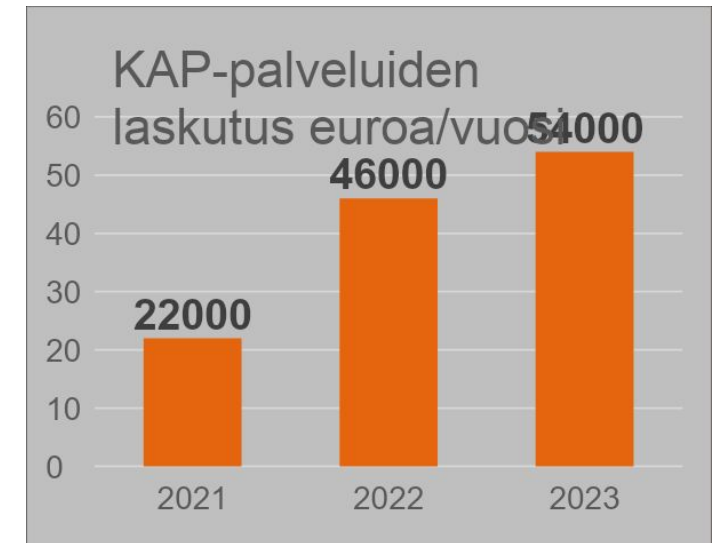
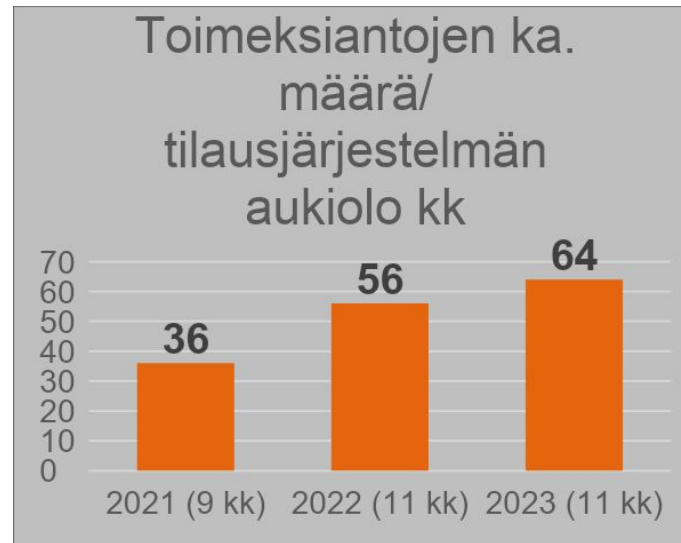
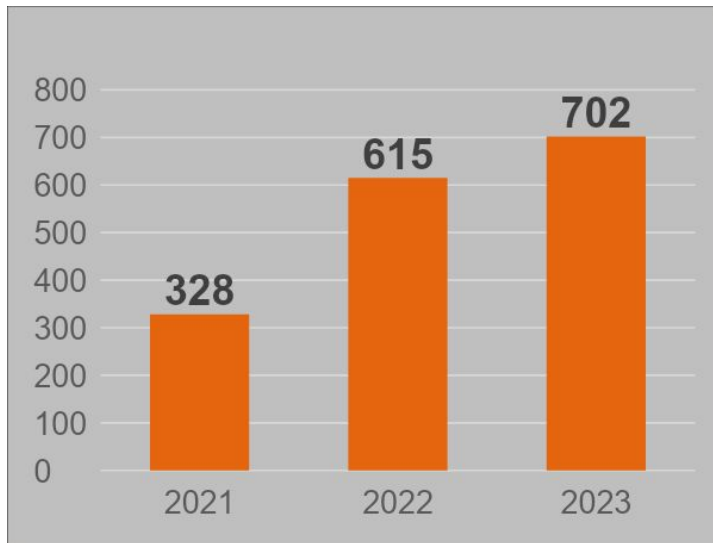
KAP Vantaa -Kokemusasiantuntijapankki 2021-2023

1645 toimeksiantoa

KAP-toiminnan kehitys 2021 - 2023

Vuonna 2021 KAP-tilausjärjestelmä oli auki 9 kk, vuoden aikana toteutui 328 toimeksiantoa ja KAP:n kokonaislaskutus oli noin 22 000 euroa.
Vuonna 2022 KAP -tilausjärjestelmä oli auki 11 kk, vuoden aikana toteutui 615 toimeksiantoa ja KAP:n kokonaislaskutus oli noin 46 000 euroa.
Vuonna 2023 KAP -tilausjärjestelmä oli auki 11kk, vuoden aikana toteutui 702 toimeksiantoa ja KAP:n kokonaislaskutus oli noin 54 000 euroa.

KAP tilaajat 2023

VaKe hyvinvointialueen toimialat 49% (344 kpl)

AIVA – 30%

TERHU – 19%

(LaNuPe - 0,4% (3kpl))

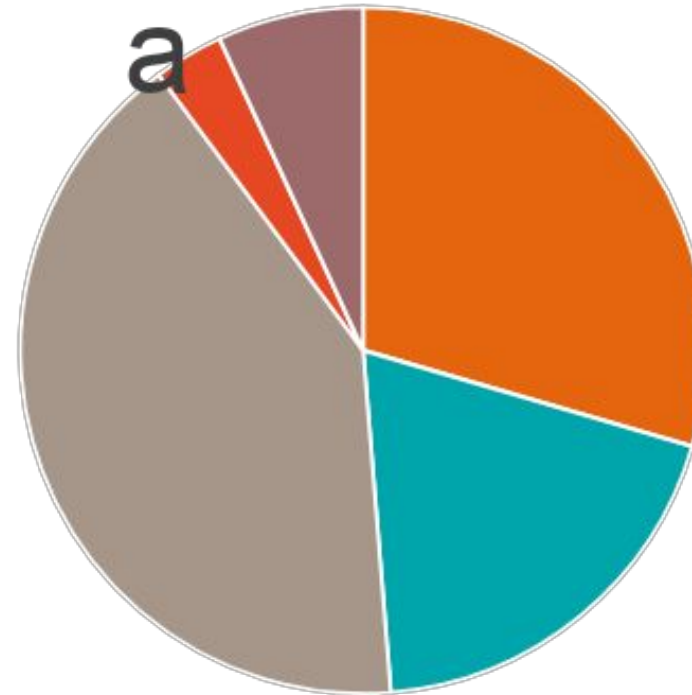
Kehittämishankkeet 41% (287 kpl)

Vantaan kaupunki 3% (23 kpl)

Muut tilaajat 7% (48 kpl)

**YHTEENSÄ 702 TOTEUTUNUTTA
TOIMEKSIANTOA**

H
a
n
k
k
e
t
4
%

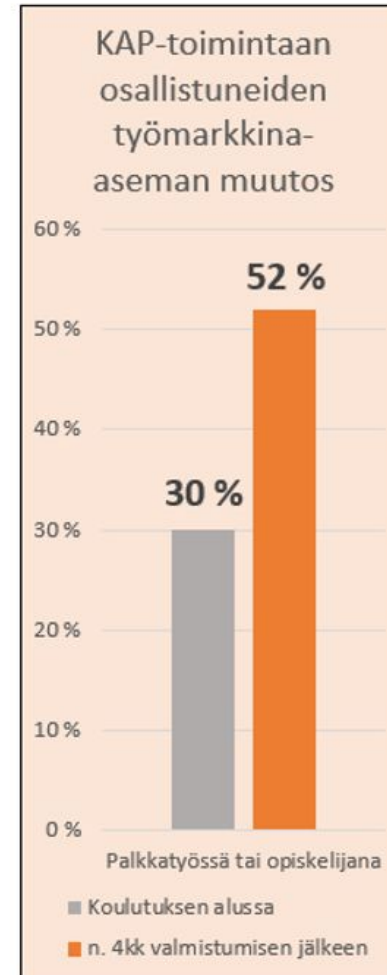
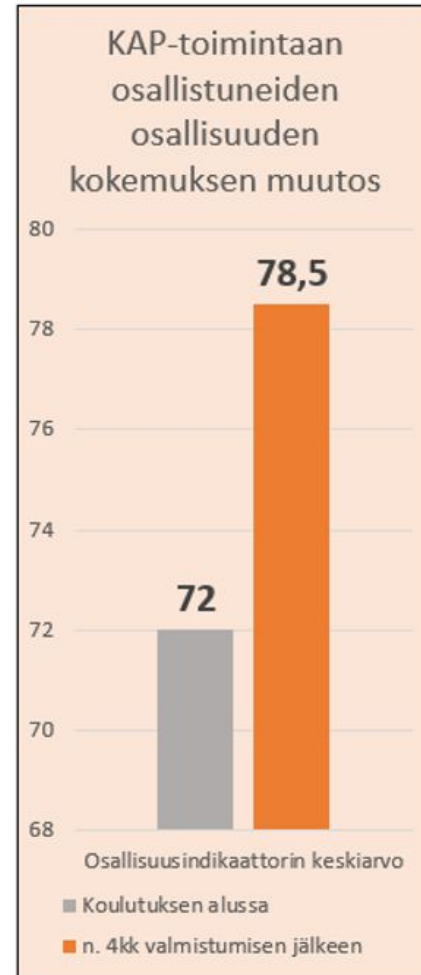

A
I
V
A
3
0
%

T
E

Tilaajatahojen osuudet
KAP-kokemusasiatuntijapankin välittämistä
toimeksiannoista vuonna 2023

Kap Vantaa –hankkeen arviointi

KAP-mallin arviointia

+ Kokonaisvaltainen malli, jossa huomioitu sekä tilaajat että kokemusasiantuntijat

- Laadukkaan toiminnan kriteerit: työnohjauksellinen tuki kokemusasiantuntijoille, kokemusasiantuntijatoiminnan tuki tilaajatahoille.

+ Tilaajille helppo – tilaajapalaute 2023: 100% tyytyväisiä

- Toimeksiannot välitetty henkilökohtaisesti tilauskäsittelijän arvion mukaan tehtävään sopivalle kokemusasiantuntijalle

+ PALVELUPAKETIT – helpottavat tilaajaa hahmottamaan kokemusasiantuntijan työtehtävää, yhteiskehittämisen tuotos

+ KAP-yhteisö: henkilökohtaisen kokemusosaamisen kasvu yhteisölliseksi, jaetuksi kokemusasiantuntijuudeksi

- Näkökulmien monipuolistuminen
- Omien vahvuuksien tunnistaminen
- KAT-ammattitaito

? Toiminnan resurssi-intensiivisyys

- Toimeksiantojen välittäminen, työkorvausten maksu ja laskutus tilaajataholta
- KAT-tuki: lisäkoulutukset, työnohjauksellinen tuki
- KAT-yhteisön ylläpito

? Alusta, jota ei ole räätälöity tarpeeseen

Huomioitavaa esim. ohjelmistojen rajapinnat

Alustasta huolimatta tehtävien välitys perustuu kokemusasiantuntijoiden tuntemiseen (henkilökohtaisuus)

Ratkaisemattomat kysymykset arkaluonteisten tietojen osalta

- miten tarkkaan kokemustaustaa voi määritellä?

? Riittämätön resurssi ammattilaisten koulutuksiin

Yhteiskehittämisen työpajat toiminnan alkaessa eivät riitä (henkilöstön vaihtuvuus)

KAP-toiminnan jatko

- Etelä-Suomen Klubitalot ESKOT ry hakenut STEA:lta Ak-avustusta järjestölähtöisen kokemusasiantuntijatoiminnan koordinointiin ja toiminnan vakiinnuttamiseen Vake hva –alueelle.
- KAP-kokemusasiantuntijapankin työvälitys jatkossa EskoTyö Oy:n toimintaa.
- KAP Vantaa –hankkeen kokemusasiantuntijakoulutukseen osallistui 62. Koulutuksesta valmistui 47 (läpäisyprosentti 76%) ja heistä 40 (85%) liittyi pankkiin, lisäksi rekrytoituja 19 = yhteensä 69
 - Pääasiallinen syy pankkiin liittymättömyydelle: toimeksiantosopimuksella toimimisen tulkitseminen TE-palveluissa yrittäjästatukseksi
 - Vuoden 2023 aikana pankissa aktiivisina (=osallistui KAP-käytäntöjen kertaus –koulutukseen) 53 henkilöä, heistä toimeksiantoja teki 45 eri henkilöä (=65% pankkilaisista)
 - Toiminnan luonteeseen kuuluu vaihtuvuus

KAT-toiminta tulevaisuudessa

- Jaetun asiantuntijuuden koulutukset:
Kokemusasiantuntijakoulutukset ammattilaisille ja kokemusasiantuntijoille
- Yhtenäinen KAT-koulutusrunko
- Alueelliset kokemusasiantuntijapankit
- Koulutetut kokemusasiantuntijat toimivat kiinteästi ammattilaisten rinnalla
-> Tunnustettu yhteisasiantuntijuus ja tutkijuus
- Kokemusasiantuntijuus varteenotettava ammatti/ammattinimike n. 10 v sisään
- Asialliset työsopimukset ja palkkiot tai palkat, kokemusasiantuntijat
palkanmaksujärjestelmiin
- Osatyökykyisyys vaihtoehtona työelämään kokemusasiantuntijuuden keinoin

KIITOS!

Lisätietoa:
PALVELUPAKETIT
JA TILAUSLOMAKE
www.kapvantaa.fi/tilaukset